

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 176/2012-20

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 18. apríla 2012 predbežne prerokoval sťažnosť Ing. V. M., Ž., RNDr. M. C., B., a Ing. R. P., Ž., zastúpených spoločnosťou a., B., konajúcou prostredníctvom advokátky a konateľky JUDr. Z. B., vo veci namietaného porušenia ich základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a práva podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Okresného súdu Žilina č. k. 17 C 209/2010-80 z 11. mája 2011 a rozsudkom Krajského súdu v Žiline č. k. 5 Co 296/2011-132 z 24. októbra 2011 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Ing. V. M., RNDr. M. C. a Ing. R. P. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 19. marca 2012 doručená sťažnosť Ing. V. M., Ž., RNDr. M. C., B., a Ing. R. P., Ž. (ďalej len

„sťažovatelia“), zastúpených spoločnosťou a., B., konajúcou prostredníctvom advokátky a konateľky JUDr. Z. B., vo veci namietaného porušenia ich základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práva podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) rozsudkom Okresného súdu Žilina (ďalej len „okresný súd“) č. k. 17 C 209/2010-80 z 11. mája 2011 (ďalej len „rozsudok okresného súdu“) a rozsudkom Krajského súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“) č. k. 5 Co 296/2011-132 z 24. októbra 2011 (ďalej len „rozsudok krajského súdu“).

Zo sťažnosti a z k nej pripojených príloh vyplýva, že sťažovatelia ako navrhovatelia sa návrhom podaným okresnému súdu 17. septembra 2010 v spojení s jeho neskoršou zmenou domáhali určenia nehnuteľností do dedičstva po nimi označenom poručiteľovi.

Okresný súd svojím rozsudkom návrh sťažovateľov zamietol a na odvolanie sťažovateľov krajský súd svojím rozsudkom potvrdil rozsudok okresného súdu.

Sťažovatelia v sťažnosti uviedli podrobnú argumentáciu k nimi namietanému porušeniu označených základných a iných práv a k právomoci ústavného súdu a prípustnosti sťažnosti uviedli: «Pred podaním samotnej ústavnej sťažnosti sme v zmysle § 53 Zákona o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. (ďalej len „zákon o Ústavnom súde), využili na ochranu svojich práv všetky dostupné právne prostriedky, ktoré nám zákon na ochranu základných práv účinne poskytuje. Voči Rozsudku Krajského súdu v Žiline zo dňa 24. 10. 2011, č. k. 5Co/296/2011-132, sme podali dovolanie na Najvyšší súd Slovenskej republiky zo dňa 16. 02. 2012. Podaným dovolaním sa domáhame, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky zrušil rozsudok tak Krajského súdu v Žiline zo dňa 24. 10. 2011, č. k. 5Co/296/2011-132, ako aj rozsudok Okresného súdu Žilina zo dňa 11. 05. 2011, č. k. 17C 209/2010-80, a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Dovolanie sme odôvodnili ust. § 237 písm. f) O. s. p. , t. j. odňatie možnosti

účastníkovi konať pred súdom, nakoľko prvostupňový súd nedostatočne odôvodnil rozhodnutie, ktorým zamietol návrh vo veci samej.

O podanom dovolaní Najvyšší súd Slovenskej republiky ku dnešnému dňu nerozhodol. Napriek tejto skutočnosti podávame z dôvodu právnej istoty sťažnosť, a to aj s poukazom na Uznesenie, č. k. IV. ÚS 499/2011, zo dňa 22. 11. 2011, v ktorom Ústavný súd SR vyslovil právny názor, že v prípade nedostatočného odôvodnenia ide len o tzv. inú vadu konania, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, kedy prípustnosť dovolania daná nie je. Z tohto dôvodu i napriek ust. § 53 zákona o Ústavnom súde SR podávame sťažnosť v prípade, že by Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací nami podané dovolanie z dôvodu neprípustnosti odmietol, v zmysle ust. § 243b ods. 5 O. s. p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c) O. s. p.

Sťažovatelia si dovoľujú vysloviť právny názor, že Ústavný súd Slovenskej republiky nie je oprávnený túto sťažnosť odmietnuť ako neopodstatnenú s poukazom na § 53 ods. 1 zákona o Ústavnom súde skôr, ako bude Najvyšším súdom Slovenskej republiky rozhodnuté o vyššie uvedenom dovolaní, t. j. skôr, ako bude z rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zrejmé, či mali sťažovatelia (t. j. či boli prípustné) aj iné opravné prostriedky proti napadnutým rozsudkom (okrem ústavnej sťažnosti), alebo nie.»

Sťažovatelia navrhli, aby ústavný súd rozhodol týmto nálezom:

„1. Základné práva sťažovateľov...

- podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd,

- podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, všetky v spojení s čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky,

rozsudkom Krajského súdu v Žiline zo dňa 24. 10. 2011, č. k. 5Co/296/2011-132, IČS: 5110228060 a rozsudkom Okresného súdu Žilina zo dňa 11. 05. 2011, č. k. 17C 209/2010-80, porušené boli.

2. Rozsudok Krajského súdu v Žiline zo dňa 24. 10. 2011, č. k. 5Co/296/2011-132, ako aj Rozsudok Okresného súdu Žilina zo dňa 11. 05. 2011, č. k. 17C 209/2010-80,

v celom rozsahu zrušuje a vec vracia Okresnému súdu Žilina, aby o nej znova konal a rozhodol.

3. Krajský súd v Žiline je povinný uhradiť sťažovateľom trovy právneho zastúpenia v sume 323,50,- Eur... na účet ich spoločného právneho zástupcu, JUDr. Z. B., advokátky a konateľky a... do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv alebo slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na prerokovanie ktorých nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Sťažovatelia namietajú porušenie svojich základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 ústavy, práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu rozsudkom okresného súdu a rozsudkom krajského súdu.

Z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že právomoc ústavného súdu rozhodovať o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, je založená na základe princípu subsidiarity. Zo subsidiarity právomoci ústavného súdu vyplýva, že ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa môže domôcť ochrany svojho základného práva alebo slobody využitím jemu dostupných a aj účinných právnych prostriedkov pred iným orgánom verejnej moci, odmietne takúto sťažnosť z dôvodu nedostatku svojej právomoci na prerokovanie (mutatis mutandis napr. I. ÚS 103/02, I. ÚS 269/06). Z uvedeného vyplýva, že v konaní o sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy prislúcha ústavnému súdu právomoc zaoberať sa namietaným porušením základného práva alebo slobody za predpokladu, že právna úprava takémuto právu neposkytuje účinnú ochranu (mutatis mutandis I. ÚS 78/99). Podstatou účinnej ochrany základných práv a slobôd sťažovateľa je okrem iného aj opravný prostriedok, ktorý má fyzická osoba alebo právnická osoba k dispozícii vo vzťahu k základnému právu alebo slobode, porušenie ktorých sa namieta, a ktorý jej umožňuje odstrániť ten stav, v ktorom vidí porušenie svojho základného práva alebo slobody (I. ÚS 36/96).

Zásada subsidiarity je okrem iného aj odrazom princípu minimalizácie zásahov ústavného súdu do právomoci všeobecných súdov, rozhodnutia ktorých sú v konaní o sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy preskúmané (IV. ÚS 303/04).

Zo sťažnosti vyplýva, že sťažovatelia využili riadny opravný prostriedok a podali odvolanie proti rozsudku okresného súdu, na základe ktorého bol tento rozsudok preskúmaný odvolacím krajským súdom, čo vylučuje danosť právomoci ústavného súdu na jeho preskúmanie. Ústavný súd preto sťažnosť v časti smerujúcej proti rozsudku okresného súdu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol pre nedostatok svojej právomoci.

Zo sťažnosti a z priloženej dokumentácie ďalej vyplýva, že sťažovatelia podali vo svojej veci dovolanie proti rozsudku krajského súdu ešte predtým (t. j. dovolanie zo 16. februára 2012), ako podali sťažnosť ústavnému súdu podľa čl. 127 ods. 1 ústavy (19. marca 2012). V okolnostiach daného prípadu tak sťažovatelia podaním dovolania, ako

aj podaním sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy vedome vytvorili stav, keď by o ich veci mali súbežne rozhodovať dva orgány súdneho typu [Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolacích a ústavný súd], čo v podmienkach právneho štátu, ktorý rešpektuje princíp právnej istoty, nie je ústavne aprobovateľné, pretože by tým mohlo dôjsť k vydaniu dvoch rozdielnych rozhodnutí v tej istej veci. Vzhľadom na to, že uplatnenie právomoci dovolacieho súdu vo veci sťažovateľov predchádza uplatneniu právomoci ústavného súdu, možno považovať podanie sťažnosti ústavnému súdu ešte pred rozhodnutím dovolacieho súdu o poslednom procesnom prostriedku, ktorý bol sťažovateľmi využitý, ako predčasné.

Ústavný súd sa v ostatnom období aj pod vplyvom judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) odklonil od svojej predchádzajúcej judikatúry a v súčasnosti vo svojej rozhodovacej činnosti zastáva názor (napr. I. ÚS 169/09, I. ÚS 289/09), podľa ktorého v prípade podania mimoriadneho opravného prostriedku (dovolanie) a súbežne podanej sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy je takáto sťažnosť považovaná za prípustnú až po rozhodnutí o dovolaní.

Ústavný súd už v tejto súvislosti taktiež judikoval (napr. I. ÚS 184/09, I. ÚS 237/09, I. ÚS 239/09, IV. ÚS 49/2010), že lehota na prípadné podanie sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy po rozhodnutí o dovolaní bude považovaná v zásade za zachovanú aj vo vzťahu k predchádzajúcemu právoplatnému rozhodnutiu, s výnimkou prípadov, keď to konkrétne okolnosti veci zjavne vylučujú. Preto nie je odôvodnené, aby sťažovateľ v prípade, ak podal dovolanie, zároveň podal aj sťažnosť podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, pretože aj za predpokladu, že by dovolací súd dospel k záveru, že dovolanie nie je prípustné, nemožno sťažnosť podľa čl. 127 ods. 1 ústavy smerujúcu proti rozhodnutiu, ktoré predchádzalo rozhodnutiu dovolacieho súdu, odmietnuť pre jej oneskorenosť (porovnaj k tomu tiež rozsudok ESLP z 12. novembra 2002 vo veci Zvolský a Zvolská proti Českej republike, sťažnosť č. 46129/99, a jeho body 51, 53, 54).

Ak by sa ústavný súd vecne zaoberal sťažnosťou sťažovateľov pred rozhodnutím najvyššieho súdu o podanom dovolaní, mohol by neprípustne zasiahnuť do rozhodovania

všeobecných súdov. V prípade, že by ústavný súd čakal na rozhodnutie dovolacieho súdu, mohlo by to viesť k predĺženiu konania o sťažnosti a navádzalo by to potenciálnych sťažovateľov k obdobnému postupu, aký zvolili v danom prípade sťažovatelia, t. j. k paralelnému podávaniu sťažnosti ústavnému súdu zároveň s podaním dovolania, čo vzhľadom na už uvedené nie je opodstatnené.

Z týchto dôvodov sa ústavný súd podanou sťažnosťou v časti smerujúcej proti rozsudku krajského súdu meritórne nezaoberal, ale podľa zásady *ratione temporis* ju pri predbežnom prerokovaní odmietol ako neprípustnú podľa § 25 ods. 2 v spojení s § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde.

Pretože sťažnosť sťažovateľov bola odmietnutá ako celok, rozhodovanie o ďalších návrhoch sťažovateľov v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 18. apríla 2012